

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 3Csp/36/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8818200767
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Vaľuš
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2019:8818200767.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudcom JUDr. Milanom Vaľušom v právnej veci žalobcu: BENCONT COLLECTION, a.s., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47 967 692, zast. AK JUDr. Veronika Kubriková, PhD., s.r.o., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, proti žalovanému: B. G., Y.. XX.XX.XXXX, L. E. C. Č.. XXX, XXX XX C., o zaplatenie sumy 2.981,98 eur s prísl., t a k t o

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 2.833,70,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 2.833,70,- eur od 01.03.2018 do zaplatenia, a to všetko do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Súd žalobu žalobcu čo do zvyšku z a m i e t a .

III. Účastníkom sa náhrada trov konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanému zaplatenia dlžnej istiny vo výške 2.981,98 eur spolu s dlžným úrokom z istiny do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru vo výške 2.889,88 eur, zmluvným úrokom vo výške 25,12 % ročne zo sumy 2.981,98 eur od 01.03.2018 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 2.981,98 eur od 01.03.2018 do zaplatenia a náhrady trov konania.

2. Svoju žalobu odôvodnil tým, že dňa XX.XX.XXXX uzatvorili žalobca ako veriteľ a žalovaný ako dlžník zmluvu o úvere Dobrá pôžička č. XXXXXXXXXXXX. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy boli okrem iného Obchodné podmienky žalobcu pre úver - Dobrá pôžička, Všeobecné obchodné podmienky žalobcu a sadzobník poplatkov žalobcu. Žalovaný svojím podpisom na zmluve potvrdil, že sa s týmito dokumentmi oboznámil a súhlasí s ich obsahom. Na základe zmluvy žalobca poskytol žalovanému peňažné prostriedky v sume 3.000 eur. Na základe zmluvných dokumentov sa žalovaný zaviazal v stanovenej lehote vrátiť žalobcovi istinu a zaplatiť mu úroky, poplatky a iné peňažné plnenia podľa zmluvných dokumentov a plniť ostatné povinnosti v zmysle zmluvných dokumentov. Žalovaný neplnil úver riadne a včas. V dôsledku omeškania žalovaného s plnením úveru žalobca v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka v spojení s OP ÚP vyhlásil dňa 18.06.2015 úver za predčasne splatný. Po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru žalovaný dlžnú sumu z úveru neuhradil, a to ani len sčasti. Na základe vyššie uvedených skutočností bol žalovaný ku dňu 28.02.2018 povinný zaplatiť žalobcovi nezaplatenú istinu vo výške 2.981,98 eur, úrok z istiny do 28.02.2018 vo výške 2.889,88 eur, zmluvný úrok vo výške 25,12% ročne zo sumy 2.981,98 eur od 01.03.2018 do zaplatenia, zákonný úrok z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 2.981,98 eur od 01.03.2018 do zaplatenia.

3. Žalobca k žalobe doložil Zmluvu o úvere - dobrápôžička, Obchodné podmienky pre spotrebiteľské úvery, Všeobecné obchodné podmienky, Sadzobník poplatkov, Oznámenie žalobcu o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru, Upozornenie žalobcu na vznik práva na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru zo dňa 02.06.2015, listinu Aktuálny stav úveru ku dňu vyhotovenia žaloby.

4. Žalobca a žalovaný ako klient uzavreli dňa XX.XX.XXXX zmluvu o úvere - dobrápôžička, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 3.000 eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splácať v 96 mesačných splátkach po 76,30 eur, počnúc dňom 15.10.2014, pri výške úrokovej sadzby 25,12 % ročne, RPMN 28,23 % a priemernej RPMN na trhu 16,81 %. Dátum konečnej splatnosti bol stanovený na deň 15.09.2022. Celková čiastka úveru vo výške 6.796,22 eur.

5. V zmysle čl. II Obchodných podmienok pre spotrebiteľské úvery (ďalej len „OP“), ZoÚ- zmluva o úvere, ktorou sa banka zaväzuje poskytnúť dlžníkovi úver po splnení dohodnutých podmienok a dlžník sa zaväzuje poskytnutý úver vrátiť a zaplatiť celkové náklady spojené s úverom. V závislosti od Obchodného miesta, kde je ZoÚ uzatváraná, môže byť návrh súčasťou listiny ZoÚ.

6. Podľa čl. V bod 5.7 OP, banka poskytnutý úver úročí dohodnutou úrokovou sadzbou. Ak je dlžník v omeškaní so splácaním úveru, banka dlžné sumy úročí dohodnutou úrokovou sadzbou, ako aj zákonným úrokom z omeškania a to až do času úplného splatenia omeškanej sumy. Splatením úroku z omeškania nie je dotknutý nárok banky na náhradu škody, ktorý jej vznikne porušením povinností vyplývajúcich dlžníkovi zo ZoÚ, z OP a /alebo VOP.

7. Dlžník je povinný splácať poskytnutý úver v pravidelných mesačných splátkach zahŕňajúcich splátku istiny a úrokov a v prípade poistenia úveru dlžník spolu s mesačnými anuitnými splátkami uhradza aj náklady spojené s poistením v termínoch a vo výške dohodnutých v ZoÚ (čl. VI bod 6.1 OP).

8. V zmysle čl. VI bod 6.8 OP, ak dlžník/spoludlžník je v omeškaní s platením čo i len jednej splátky alebo jej časti banka je oprávnená vyhlásiť úver za predčasne splatný. V prípade omeškania dlžníka/spoludlžníka s platením splátok je banka oprávnená vyhlásiť úver za predčasne splatný, ak je dlžník v omeškaní viac ako tri mesiace so zaplatením splátky a banka upozornila dlžníka /spoludlžníka na uplatnenie tohto práva v lehote nie kratšej ako 15 dní.

9. Podľa čl. I bod 1.1, 1.2 a 1.3 Všeobecných obchodných podmienok, Poštová banka, a.s. vydáva tieto Všeobecné obchodné podmienky, ako neoddeliteľnú súčasť zmluvy, ktoré tvoria časť jej obsahu. Tieto VOP upravujú práva a povinnosti medzi bankou a klientom. Ustanovenia zmluvy a osobitných obchodných podmienok majú prednosť pred VOP. Právne vzťahy neupravené Zmluvou, osobitnými obchodnými podmienkami a VOP sa spravujú podľa príslušných všeobecne záväzných právnych predpisov.

10. Z listiny „ Aktuálny stav úveru ku dňu 28.02.2018“ je zrejmé, že žalovaný celkovo na predmetný úver vo výške 3.000 eur uhradil sumu 166,30 eur, z toho na istinu 18,02 eur, na úroku 95,57 eur a na poplatky 52,71 eur.

11. Žalobca výzvou na úhradu dlžnej sumy zo dňa 02.06.2015 žalovanému oznámil, že vzhľadom k tomu, že svojim konaním podstatným spôsobom porušil ustanovenia Zmluvy o úvere zo dňa 25.09.2014 a obchodných podmienok, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť zmluvy o úvere, stáva sa úverová pohľadávka k 18.06.2016 predčasne splatnou v celom rozsahu. Zároveň ho vyzval uhradiť dlžnú sumu vo výške 3.531,50 eur v lehote 10 kalendárnych dní od doručenia tejto výzvy. Žalovaný si výzvu prevzal dňa 22.06.2015.

12. V zmysle Sadzobníka poplatkov platného od 01.02.2014 poplatok za 1.upomienku predstavuje sumu 10,- eur, poplatok za 2.upomienku sumu 25,- eur, poplatok za výzvu na splatenie úveru sumu 3,50 eur a poplatok za upozornenie pred výzvou na splatenie úveru predstavuje poštovné v zmysle Tarify SP, a.s.

13. Žalovaný na pojednávaní uviedol, že jeho sociálna situácia je veľmi zlá a v súčasnej dobe je situácia taká, že prakticky mu pomáhajú so zabezpečením životných potrieb jeho rodičia a starí rodičia, pretože musel vyrovnáť pohľadávky pokiaľ sa týka výživného a ďalšie veci. Po zvážení celej situácie by bol

schopný splácať po 20,- eur mesačne snád'. Má dojem, že niečo pre banku splácal ale nevie uviesť, koľko.

14. Podľa § 261 ods. 6, písm. d) zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka platného a účinného v rozhodnom období (ďalej len „Obchodný zákonník“), touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy zo zmluvy o predaji podniku alebo jeho častí (§ 476), zmluvy o úvere (§ 497), zmluvy o kontrolnej činnosti (§ 591), zasielateľskej zmluvy (§ 601), zmluvy o prevádzke dopravného prostriedku (§ 638), zmluvy o tichom spoločenstve (§ 673), zmluvy o otvorení akreditívu (§ 682), zmluvy o inkase (§ 692), zmluvy o bankovom uložení vecí (§ 700), zmluvy o bežnom účte (§ 708) a zmluvy o vkladovom účte (§ 716).

15. Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

16. V zmysle § 1 ods. 2 zákona NR SR č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“) účinného v čase uzavretia zmluvy, spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona nemožno poskytnúť finančnými prostriedkami v hotovosti.

17. Podľa § 2 písm. a), b) zákona o spotrebiteľských úveroch, na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania a veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

18. V zmysle § 52 ods. 1 až ods. 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

19. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

20. Ako vyplýva z ustanovenia § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

21. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka).

22. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa priech dobrým mravom.

23. Podľa § 517 ods.1 Občianskeho zákonníka, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo

od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

24. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis. Týmto vykonávacím predpisom je nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z.

25. Podľa § 10c uvedeného nariadenia ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013.

26. V zmysle § 3 nariadenia v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

27. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné, a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

28. Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemení.

29. V tomto prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral právny predchodca žalobcu ako dodávateľ a žalovaný ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy, ako aj obsah obchodných podmienok bol daný žalobcom bez možnosti žalovaného privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka. Súd má za to, že tým, že na daný právny vzťah bol použitý režim Obchodného zákonníka, došlo by k znevýhodneniu postavenia žalovaného ako spotrebiteľa v danom právnom vzťahu.

30. Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

31. Na uvedený právny vzťah je tiež potrebné aplikovať zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa účinný v čase uzavretia úverovej zmluvy a vychádzať pritom z ustanovenia § 3 ods. 3, v zmysle ktorého Každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách podľa § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka.

32. Nepochybne zmluva uzavretá medzi stranami sporu je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Pri závere o tom, že spornú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu, je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

33. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že právny predchodca žalobcu a žalovaný uzavreli dňa XX.XX.XXXX zmluvu o úvere / dobrá pôžička, na základe ktorej sa pôvodný žalobca zaviazal poskytnúť žalovanému pôžičku vo výške 3.000 eur a ktorú sa žalovaný zaviazal splatiť v 96 mesačných splátkach po 76,30 eur. Súd však považoval niektoré ustanovenia za sporné, čím sa zaoberal nižšie.

34. Súd sa v prvom rade zaoberal výškou dohodnutého úroku z úveru, ktorého výška v danom prípade predstavovala 25,12% ročne. Z internetovej stránky NBS súd preveroval úrokové miery podobného úveru v bankách a zistil, že pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou nad 5 rokov v 09/2014 činil úrok 10,40 % p.a. Z toho je zrejmé, že ročná sadzba úroku dohodnutého medzi účastníkmi v danom prípade viac ako dvojnásobne prevyšuje mieru úrokov poskytovaných v tomto období bankami.

35. Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009).

36. Podľa ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

37. Na kategóriu dobrých mravov treba osobitný dôraz klásť pri spotrebiteľských zmluvách. Pojem dobré mravy Občiansky zákonník nedefinuje. Je tomu tak preto, lebo dobré mravy podliehajú spoločenskému vývoju, ale tiež preto, že vo všetkých jednotlivostiach by bolo ťažké ich vystihnúť. Vo všeobecnosti však možno hovoriť o pravidlách morálneho charakteru všeobecne platných v demokratickej spoločnosti, v ktorej sa uplatňuje a presadzuje vzájomná slušnosť, ohľaduplnosť a vzájomné rešpektovanie. Je to v podstate súhrn určitých etických a kultúrnych pravidiel v spoločnosti všeobecne uznávaných. Činnosť namierenú proti uvedeným pravidlám možno označiť za činnosť proti dobrým mravom.

38. Zákaz konať v rozpore s dobrými mravmi bol obsiahnutý i v zákone č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Podľa ustanovenia § 4 ods. 8 tohto právneho prepisu predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so vžitými tradíciami, a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo môže privodiť ujmu účastníkovi obchodného vzťahu pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, lesť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody. Za dobré mravy možno považovať súhrn etických, všeobecne zachovávaných a uznávaných zásad, ktorých dodržiavanie je často krát zabezpečované aj právnymi normami tak, aby každé konanie bolo v súlade so všeobecnými mravnými a morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti.

39. V danom prípade teda ide o neprimerané vysoké úroky, ktoré boli dojednané v rozpore dobrými mravmi, preto je s poukazom na ust. §39 OZ (Občianskeho zákonníka) zmluva o úvere v časti odplaty neplatným právnym úkonom.

„Aj keď podľa slovenskej právnej úpravy nie je civilnoprávna úžera explicitne upravená, odporuje dobrým mravom a ustanoveniu § 39 OZ. Absolútne neplatným právnym úkonom je aj úver, poskytnutý pri zneužití tiesne alebo aj ľahkovážnosť za neprimerané protiplnenie (úroky, poplatky). V konečnom dôsledku ide o skutkovú podstatu trestného činu úžery, len na trestnoprávny postih chýba úmysel. Ľahkomyseľnosť síce nie je v § 235 Trestného zákona súčasťou skutkovej podstaty, ale na účely tzv. civilnoprávnej úžery okruh kvalifikačných kritérií nie je taxatívny (porov. rozhodnutie rak. Najvyšší súdny dvor OGH 3Ob 816/53). K otázke tzv. civilnoprávnej úžery a z tohto dôvodu neplatnosti zmluvy úverovej povahy teda k skutkovej podstaty trestného činu úžery pri nepreukázaní úmyslu odvolací súd poukazuje na rozsudok

NS ČR 21Cdo 1484/2004. Pre tzv. civilnoprávnu úžeru je právny úkon absolútne neplatný pre rozpor s dobrými mravmi (§ 39 OZ).“ Rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 25. septembra 2013 č. k. 3Co 151/2013

40. Z vyššie citovaného rozhodnutia tiež vyplýva, že „Odvolačný súd považuje za rozporné s dobrými mravmi, ak sa poskytne spotrebiteľovi úver za cenu prevyšujúcu o 100% priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami a ak veriteľ využije tieseň spotrebiteľa, jeho neskúsenosť, ľahkomyselnosť, rozrušenie, prípadne slabomyselnosť. Aj pri nedbanlivosti veriteľa ide o vykorisťovanie spotrebiteľa a v takomto prípade je úverová zmluva neplatná v celom rozsahu. Poskytovanie úverov je citlivá agenda a pre odbornú starostlivosť veriteľa sa musí vyžadovať proaktívny prístup k zisteniu vhodnosti úverových podmienok (starostlivosť o hospodárske záujmy spotrebiteľov; čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie).“

41. „Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je neprijateľná a odporuje dobrým mravom. Prevýšenie úrokov o 100 % oproti priemeru úrokov za úvery poskytované bankami je netolerovateľné za žiadnych okolností a preto správne postupoval súd prvého stupňa, ak nepriznal žalobcovi žiadané úroky predstavujúce viac ako 100 % oproti priemeru úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere (v tom čase 12,67 % ročne). V tejto súvislosti odvolací súd zároveň zdôrazňuje, že pokiaľ sú úroky neplatné v celom rozsahu, nemožno ich ďalej ani moderovať, a preto súd prvého stupňa nesprávne postupoval, ak považoval dohodu o výške úrokov nad 12,67 % ročne za absolútne neplatnú. Správne mal ustáliť, že úroky sú neplatné v celom rozsahu. Táto okolnosť totiž spôsobuje značnú nerovnováhu v postavení účastníkov v neprospech spotrebiteľa v zmysle § 53 ods. 1, 5 Občianskeho zákonníka a za týchto okolností je potrebné hodnotiť dohodu o výške úrokov ako absolútne neplatnú.“ Rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3Co/114/2014 zo dňa 05.11.2014. (porovnaj aj Rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 7Co/220/2014 zo dňa 27.11.2014).

42. Vo vyššie uvedených rozhodnutiach tak súd považoval za rozporné s dobrými mravmi poskytnutie úveru spotrebiteľovi za cenu prevyšujúcu o 100% priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami.

43. Vzhľadom na vyššie uvedené závery aj preto súd považoval dohodu o výške úrokov za absolútne neplatnú (§41 Občianskeho zákonníka).

44. Pôvodný žalobca poskytol žalovanému spotrebiteľský úver vo výške 3.000 eur, pričom žalovaný uhradil celkovo sumu 166,30 eur, preto pri súčasnom závere o absolútnej neplatnosti o výške úrokov z úveru súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi zostatok neuhradenej istiny, a to vo výške 2.833,70 eur (3.000 eur - 166,30 eur).

45. Žalovaný sa s plnením svojho peňažného záväzku dňom nasledujúcim po dni, kedy uplynula lehota na plnenie, dostal do omeškania, preto ho súd zaviazal zaplatiť aj úrok z omeškania v súlade s príslušným ustanovením Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády, a to tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

46. Podľa § 232 ods. 3 a ods. 4 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu. Ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradím ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

47. Bezprostredne vo výroku rozhodnutia je súd oprávnený určiť, že peňažné plnenie bude vykonané v splátkach. Súd v tomto prípade nepovolil žalovanému zaplatiť svoj dlh v splátkach a vo výške, v akej to navrhol. Pri mesačnej výške splátky 20,- eur by dlh voči žalobcovi splácal zhruba 10 rokov, čo nie je pre žalobcu ideálna situácia. Navyše žalobca poskytol žalovanému úver na obdobie 96 mesiacov, v tomto prípade by splácal dlh žalovaný vyše 120 mesiacov. Žalovaný však žiadnym spôsobom nepreukázal svoje majetkové pomery. Preto súd nemohol rozhodnúť inak, ako tak, že mu zaplatiť dlh v splátkach vo výške 20,- eur mesačne zamietol.

48. Podľa § 251 Civilného sporového poriadku, trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

49. V zmysle § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

50. Podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

51. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

52. Z uplatnenej celkovej sumy, vyčíslenej ku dňu vydania rozhodnutia, vo výške 7.148,63 eur bolo žalobcovi priznaných 3.036,78 eur (suma tvorená z istiny a z kapitalizovaného úroku z omeškania vyčíslená ku dňu vydania rozhodnutia). Žalobcovi tak vznikol nárok na náhradu trov konania v rozsahu 42 %, vo zvyšnej časti bol úspešný žalovaný, a to v rozsahu 58%. V tomto konaní bol úspešnejší žalovaný nakoľko výsledný úspech pripadal na jeho strany v pomere 16% (58% - 42%).

53. V zmysle platnej právnej úpravy o konkrétnej výške náhrady trov konania má byť rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia. V tejto súvislosti súd považuje za potrebné poukázať aj na článok 17, kde je stanovený princíp hospodárnosti konania, ako aj postup súdu bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu. Nakoľko žalovanému žiadne trovy konania nevznikli, súd rozhodol už v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, že stranám sporu nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

54. Vzhľadom na vyššie uvedené súd rozhodol tak, ako je uvedené výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia písomne na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.